

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 16 франків
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Голоси праси

— про ситуацію не вмовкають. Рівнож забавляють ся двенники найріжнороднішими комбінаціями на будуче. Кождий з них «здоровляє Австрію і єї парламент по свому. Коротко кажучи, і хаос з парламенту переніс ся в стовпці дневників. Не бракує і тих, що в тім хаосі раді би зловити для себе рибку. Подаємо бодай частину сих голосів, не привязуючи до них надмірної ваги.

Так, приміром, каже ческа «Politik»:

Ще не усунено румовища по старій парламентарній більшості, а вже розсипалась нова більшість будьто «позитивної праці». Яворський посрамлений. Нещирість побила єго самого. Поляки тяжко упокорені. Один Ді Павлі відраджував від насилування Чехів. Він тепер сьміє ся в кулак. Він не упав в сїти лівці, кажучи: «Я не потребую мачати руки у всяке дуреньство».

«Radikalni Listy» Бакеи кажуть: Тепер воздух чистіший, а серця ческі бють живіше. Ми гордимось тим, що сподіялось.

«Narodni Listy» пишуть: Се, що сталось, є лише малий епізод в історії Австрії. Нам треба буде ще довго бороти ся о наші права, як звичайно в Австрії. Але 8. червня скріпив нашого духа. Не вдалось з'ізольовати Чехів. Парламент похожий на membra disiecta.

«Nas Naroda» каже: Правиця розбита, а з нею розбитий всякий лад і парламент. Щож буде? Розв'язанє парламенту? Чехи сего не боять ся. Але мабуть для всіх настануть тепер тяжкі часи.

Пос. Герольд на зборах в Празі сказав: Те, що сталось, мусіло стати ся. Тепер треба взятись за порозумінє. Ми раді би порозуміти ся з Німцями, але на справедливих умовах.

«N. f. Presse» звертає свій гнів проти президента кабінету. Орган жидівських лібералів вірить, що ческу обструкцію можна було зломити, але правительство не допустило до того, замкнувши передвчасно парламент.

«Linzer Volksblatt» накликає до коаліції всіх уміркованих стороництв і народів. Язикову справу радить рішити §-ом 14-тим.

«Pester Lloyd» каже: Чехи перетривали колишню коаліцію, маючи лише 40 послів. Они мусіли перетривати і намірене тепер з'ізольованє, посідаючи 61 послів. Шість-мільоновий нарід не дасть себе убити. Єго не убив і славний Колер. Правительство мусить подумати над якимсь modus vivendi. Міністер справедливости міг вже давно відкликати тайні інструкції нещасливого Кіндінгера. Тепер треба опять скликати мирові конференції.

«Reichswehr» каже: Ческу обструкцію можна було зломити, але лише відкликанєм розпоряджень Кіндінгера, як сего домагав ся «Славянський Союз» 7. червня на конференції з д-ром Кербером. На біду послухав ся др. Кербер гр. Штірка. Ломив силою ческу обструкцію і скомпромітовав себе і «нову» більшість.

«Grazer Volksblatt» пише: Лівця віднесла велику побіду, поваливши правицю. Тепер треба взятись за відродженє лібералізму, а се можливе, наколи ліберальні Німці подадуть руку ліберальним Чехам.

«Vossische Ztg.» каже: Правицю розбито за пізно. Полякам треба було давно виступити з правиці. Тепер зроблено фіяско.

«Münch. N. Nachrichten» провіряють, що в Австрії годі управляти проти Німців.

«Münch. Allg. Ztg.» каже, що обструкція віднесла триумф.

Віденський «Montagsblatt» думає, що тепер правительство має зовсім свободну руку. Оно дасть собі бюджет §. 14-им, квотову справу велить цїсарєви порішити так, як було в першій півроці, а на помноженє засобів касових зятягне 76-мільонову позичку корон.

Краківський «Czas» з 12. червня каже: «Spradź kamień z pierści!» а то через те, що польському «Колу» удало ся язикову справу скинути з дневного порядку парламенту.

«Der Süden» пише: Чехи розбили правицю. Ми се предвиджували. Хоч «Славянський Союз» всякими способами бажав їх відвести від обструкції, они не послушались. Не поміг і апель д-ра Кербера. Парламент закритий, а з ним упало і внесенє язикове правительства. За всім сим ми не жалуємо. Нам жаль лише правиці,

що стояла на сторожі прав славянських народів в Австрії. Така правиця вже не зложить ся.

Стілько що-до голосів праси всякої масти.

Ми з своєї сторони скажемо на разі те, що дасть ся сказати на основі фактів. І так:

Ми похваляємо рішучість правительства, що оно сейчас по першій бурливій засіданю парламенту закрило парламент. Сим уратував др. Кербер повагу парламенту і повагу держави. Закрите сесії (XVI-ої) послїдувало не з політичних, а чисто з поліційних зглядів.

Ческа обструкція була потрібна. Она провірила неминучу потребу зміни регуляміну. Показало ся наглядно, що при теперішнім регуляміні всяка обструкція зможе спаралізувати діяльність парламенту. Правительство і парламент мусять приступити до зміни регуляміну, наколи Австрія хоче мати парламент.

Відтак переведено доказ, що в Австрії не можна управляти ні проти Німців, ні проти Славян, та що обовязком правительства на будуче буде: стелити дорогу до компромісів. Про компроміси мусять подбати і самі австрійські народи.

Послідні події подали також наглядний доказ, що правиця не містила в собі цїрих елементів. Др. Катрайн відкрив в собі нагло «німецке» серце, а «Коло» польске завернуло в ліву, щоби «скинути» — як пише «Czas» — з своєї груди камінь рівноправности всіх народів австрійських».

Про регенерацію правиці в давній формі годі думати. Останки правиці сконсолідовали ся окремо, «Коло» польске вступило на дорогу політики вольної руки, а др. Катрайн буде на довгі часи з'ізольований, бо єму ніхто вже не дасть віри.

Вкінці провірено, що теперішній парламент пережив ся, і що нові вибори були би вже на часі. Давні послї занадто звязали собі руки «долиною». Нового парламенту годі скликувати раньше, заким правительство не упорає ся з компромісами.

2

Уперте хлопя.

Розповідок Олександра Катренна.

(Далі).

Субботки були тоді ще річною неодмінною. Педагоги то ставили своїх учнів в класах на вколїшки на горох і гречку, драли за вуха так, що аж ті пухли від того, били і по голові і по чому трапляло ся і чим трапляло ся, власними кулаками навіть, «березову кашу», тоб то гнучку лозу і молоденьку вербу та березу привозили у гімназійний двір возами і складали за дрова, де і так звана «екзекуція» робила ся, біля сортирів от там. Задля закупи того матеріялу гімназійні пани від казни мали і бюджет чималий дісциплінарний.

Це-ж так що-до вихованя тіла і душі, щож до голови, до науки тієї, то і вона тоді не дуже широкою була, хоч і допнеувала ся дуже і дуже задля всіх важко. Зубрячка та то вже притьмом дошкулювала тоді всім. Харківська губерньска гімназія мала тоді 6 класів. Гре-

чеською мовою в ній тоді і не пахтіло зовсім, той язик лічив ся здатним тільки задля духовенства, латинська мова начинала ся тоді тільки 3. й 4. класи. З тою-ж класу учням забороняло ся вже і субботки давати, та і в загалі бити їх так без нічого, хіба ж тільки за яку справедливу провинність. У гімназії тоді можливо було сидіти хоч по 10 років у кождій класі. І були там у другому, чі третьому класі великовозрастні по 20 і більше років учні. То були такі учні, з якими начальство вї управлять ся мудро було. От хоч би і вибити такого коли, то не так то легко і випадало. Такий, то тільки його за дрова було, а він миттю і висмигував з дровяних сьажнів поліно, та й обороняв ся ним від своїх катів, сторожів сих гімназійних, обовязком яких було робити і «екзекуцію» ту. Були такі, і первокиденики навіть, які становили ся от там-же таки все за дровами, розскарячівши ноги і розпростерши руки, то тоді і декільки сторожів нічого не мали мочі з таким поробити, ані роздягти тоді його, що-ж неодмінно треба задля «екзекуції», ані повалити його. Такі велитні то були загальною грозою

задля всієї гімназії, задля своєї-ж класи, то казати нічого. Карою Божою задля всіх слабійших себе, задля всіх менчих себе вони були. То була груба міч, яка гідко деморалізувала собою всіх навколо себе, існуючих під однією покрівлею.

От в таку то гімназію одвезено було в осені і Сашка. Коли-ж він літком повернув ся був до дому, діставши ся до другої класи, то його зовсім-же, зовсім і пізнати не можна було. Через декілька місяців часу з жвавої та веселої дитини Сашко зробив ся малим дідом. Боязке, понуре, непрівітне до всіх з його стало хлопя. Родителі поклали, що то наука на його так повагала, що то він порозумнішав від неї, а через те звичайно ось і поважности він не аби якої собі придбав, бач. Коли настиг час Сашкові знов їхати до гімназії, то він вже далеко не так, як торів був їхав. Він тепер гірко плакав, хоч поки-що і тільки того. Але по весні, ще навіть і дуже ранею весною, тільки-тільки повинь пройшла, заморозки ще добрі вечерами і ранками існували, Сашко несподівано задля всіх опинив ся у Сватовій-Лучці перед батьковими очима.

Компроміси ті не можуть однаков бути односторонні. Їх треба перевести всюди, в кождім краю о мішанім населеню. Не буде того, то хаос парламентарний в иньшій формі почне ся на ново.

Чи др. Кербер прийме ся за таке діло? — не наша річ судити. Ми знаємо лише те, що суть справи не лежить виключно в санації парламенту, а лежить в санації національних відносин в поодиноких краях. Австрія дуже хора. Паліативи не допоможуть вже. Ера Таффого і система Таффого минули безповоротно. Справедливість одна зможе уздоровити Австрію.

Дещо в справі протесту.

Протест руско-української богословської молодіжи против ювілея навернення Холмської Русі на православіє, відсвяткованого тепер в Росії, кинув деяке світло на теперішні відносини в семинари. Поминаємо коментарі, які з сеї нагоди зробив «Галичанин» в передовій статі, бо в ній не міг нічо закинути, як хіба се, що ювілей навернення Холмської Русі на православіє обходили і Поляки. Всі иньші примітки та безчисленні цитати автора сеї дивовижної статі, се лише вигадки, які з ділом часто не мають нічо спільного.

Протест богословської молодіжи є важний з двоякої причини. Одна причина лежить в занятім нашою богословською молодіжню становищу супротив сеї події в історії нашої уніятської церкви; другою причиною є вияснене внутрішніх, семинарицьких відносин між питомцями.

Оборонці Росії кажуть, що ми радше повинні тішити ся з навернення Холмської Русі, бо через се спасла Росія холмських Русинів від ополячення. Але ситаємо, що довело Холмчаків до обонятности для своєї народности, до підданя ся польським виливам, як не се беззглядне становище, яке російське правительство заняло супротив українського духа, супротив української мови і літератури? Не лише в Холмщині кацапска пропаганда пре Українців в рамена польовізації. І у нас в Галичині менери кацапства є самі споляченими і полякуючими апостолами. В безглузнім дожданю на царя-батьошку, що «прийде і зробить порядок», они тратять любов до свого, не мають товчка для праці над народною справою та для посвячення, але з правдивим валенродизмом входять в польські круги, вехтують та понижають все, що українське, живуть самі чужим духом, а дітий своїх найчастійше виховують вже справжніми Поляками. Так оно і мусить бути, що коли галузь відітне ся від пня, она не дасть ся вже заціпити на другім дереві, бо за стара і за велика, але звидіє і усхне.

Коли Росія вже зберегла Холмщину перед спольщенням, то всеж таки не дала їй спромози розвинути ся на власній почві. З чогож нам тут тішити ся? Певно, що насильне навернене Холмської Русі здержало єї духовий і мо-

Як воно, одинадцятилітне хлопя, пройшло пішки 150 веретів, Сашко того не розказував нікому. Уже веретів за 30 від Сватової-Лучки у слободі теж поселенській, Сенькові, ночний сторож, ходячи обовязково по улицях слободи, зазираув ненароком у пустку, на пів розвалену хату, що стояла з самого краю слободи, і побачив, дякуючі місячній добі, якісь віжки, що стирчали з печі в тій пустці. Він витяг за ті ніжки Сашка.

Ранком сторож відвів Сашка до волости. Волостний начальник спспитавши ся у Сашка і дізнавши ся від його, що він є син почтмистра Никифоренка, відпровадив Сашка на своїх вже конях до батька його з відповідним листом.

— Не хочу більше вчити ся у гімназії! — була Сашкова категорична відповідь своєму розгніваному батькови.

— Через віщо-ж ти не хочеш? допитував ся у його батько.

— Так, не хочу!...

— Через віщо-ж?! —

— Так не хочу!...

(Далі буде).

ральний розвій на кількадесять, або і кількаторіч. Людність стратила свою віру, своїх провідників-святих; єї піддано під кормигу мало розвиненого і в царславнім дусі вихованого, московського святиства — одним словом провано усі нитки, якими холмска людність була злучена з інтелігентнішою верствою краю, знищено всі завязки до розвою самосвідомости широких мас і натомість не подано нічо, що могло би Холмщину культурно піднести.

Так представляє ся холмска справа з національної сторони. Тож зовсім в праві була богословска молодіж заложити свій протест. Католицькі наші богослови дорожать «своїм католицьким Богом» с. є. своєю вірою і виступили супротив агресивности православія. Вправді ми в лоні нашого українського народу, між яким переважна більшість належить до православної церкви, нерадо бачили-б якусь релігійну пропаганду, якусь борбу за віру, що роз'єднювала би синів одної, немічної веньки, але як-раз для того похваляємо виступ наших богословів з протестом против того акту релігійного знасилуваня.

Здавало би ся, що отсе є достаточні підстави, щоби до протесту прилучила ся була вся богословска молодіж. Бо кому, як не єї, повинна бути дорогою віра батьків, якої они будуть научати їх унуків, кого, як не їх, повинна дотикати народна кривда, яка нам в Росії діє ся в імя царо- і православія! Та мимо сего, сеї протест підписала лише майже половина питомців львівської семинарії.

Роз'єднене між питомцями семинарії виявило ся було вже тамтого року, коли один з юних кацапиків позволив собі образити память Шевченка — тепер-жеж оно виступило при сій нагоді тим яркійше. Хтож се ті 120 питомців, що відтягнули ся підписати слушній протест товаришів против московського знасилуваня католицьких вірних? Таке питає тисне ся само під перо, коли застановимо ся над сею дивною подією. Та не тяжко і відповісти на се, хто они? Се політичні вихованці напрямку послідних літ, діти бл. п. консолідації, народовці, що справу народну «полишають на боці, як нерішену kwestию часу...»

Ми вже мали нагоди нераз виказати, як такий народний індеферентизм переходить поволи в ренегатство супроти свого народу. Тут мусимо сконстатувати, що сеї народний індеферентизм, майже половини богословської молодіжи, зродив і релігійний індеферентизм, що заманіфестував ся відмовою підписів на актї, який кождий католик чув би себе обовязаним підписати. Тим з тяжшим серцем констатуємо се, що ово стало ся між будучими учителями та провідниками нашого народу. Не дай Боже, щоби до чотирох літ вийшло аж 120 таких святихників, що то ціла їх віра в тім, аби були добрі приноси з церкви, а весь ідеал, — протекція у св. Юра, аби дістати ся на товстеньку парафію.

3 гавайських островів.

Гавайські Русини будуть невдовзі пущені на волю. Завдяки сенаторови F. R. Pettigree з полудневої Дакоти. Нове право для гавайських островів вже ухвалено і підписане президентом Спол. Держав. Війде оно в жите в пятницю по рускім Сошествію святиго Духа, то єсть дня 15. червня 1900. року. Найважнійшою з сего права для нас, а особливо для Русинів гавайських, єсть тая єго часть, котра відносить ся до контрактної роботи. Звучить она так:

«Секція 10... Всі контракти заключені, почавши від 12. серпня 1898. року, в силу котрих поодинокі люде зобовязали ся робити певну службу (роботу) через означений протяг часу, обявляють ся (признають ся) отсим неважними і скінченими, і жадне право не сміє бути (на будуче) ухвалене для удержаня в силі тих контрактів в який небудь спосіб; також обовязком маршала Спол. Держав має бути, сейчас повідомити дотичних людей (заклучивших згадані контракти), що їх контракти скінчилися.»

В виду сего всі люде, що заключили контракти робочі 12. або по 12. серпні 1898. року, будуть вільні 15. червня сего року і будуть могли піти собі, куда хочуть, або робити на тій самій плянтації яко свободні люде.

Люде, що заключили контракти перед 12.

серпнем 1898. року, від дня 15. червня також не мусять працювати яко контрактів робітники, сли не хочуть, бо те саме право каже, що сли хло заключив контракт робочий давнійше, або заключить на будуче, а додержати єго не хоче, то такого чоловіка не можна карати, як се було давнійше, а можна лиш скаржити в цивільнім суді за заплачене шкоди повставшої зі зломаня такого контракту. Понеже однак наші люде на гавайських островах реальних власностей (property) жадних не мають, то з сего виходить, що хотяй би плянтатор і скаржив їх за зломане контракту (розуміє ся лиш тих, що заключили єго перед 12. серпнем 1898. р.) і виграв право, то таки належачих ся єму грошей не міг би від них стягнути (голово не обідреш), а одинокою сатисфакцією було-б для него хіба те, що настрашив би людей і наразив на кошт, бо певно кождий заскаржений мусів би мати адвоката.

Нам однак здає ся, що плянтатори того робити не будуть, бо они і так мали немалый зиск з контрактних робітників до сеї пори, а по друге, що навіть люде найдавніше заключивші контракти (перед авг. 1898), ті що приїхали до Гонолулю 25. липня 1897. року, мусіли-б бути вільні 15. червня сего року, се єсть всего о 40 днів пізнійше, а се так короткий час, що плянтатори певно не схочуть робити їм жадної перешкоди. Щож дотичить людий заключивших контракти 12. або по 12-ім серпні 1898. р. — то тим плянтатори жадних перепон ставити не сміють. Єсли би плянтатори і хотіли які пакости робити приїхавшим до Гонолулю 25. липня 1898. р., нехай спспитають ся доброго (не компанічного) адвоката і роблять так, як він їм порадить, а також чим скорше донесуть нам письменно під присягою (affidavit) про свою кривду.

Те саме право заборонює також на будуче людем приїздити на острови гавайські за контрактом, подібно як се єсть в Спол. Державах, в силу закона з 26. лютого 1885. р., під карою відосланя назад до краю.

(Амер. «Свобода»).

З політичного поля.

Polit. Correspondenz доносить, що не потверджує ся вість, мовби китайска цїсарєва утікла до російського посольства в Пекіні. Натомість розширює ся поголоска, що китайське правительство симпатизує з рухом Боксерів, та тихцем підпирає єго. Бельгійського легацийного секретаря напала не товпа, а самі китайські вояки, та побили єго смертельно. До міста вступило 2000 європейського жовніра і є надія, що ся залага вистарчить, щоби удержати лад в столиці китайської держави.

Дипломатичне тіло в Пекіні ухвалило просити о авдиєнцію у цїсаря і цїсарєвої-вдови. Тимчасом стягають ся що раз сильнійші відділи військ держав в цілі охорони посольств, майна і життя чужинців і християн. Французский адмірал вислав з Таку другий відділ війська зложеної з 50 людий до Тіентсіну. Зложеної з 450 людий відділ в Гонконі одержав наказ до вимаршу. Колонна зложена з 1500 заграничних військ відійшла до Пекіну. Дальші відділи відходять зелізницею. Німеччина також вишле дальші відділи, коли буде направлена зелізниця. З Петербурга доносять, що в наслідок порозуміня між Росією а иньшими державами, вислано наказ до гарнізону в пристани Артура, аби 6000 вояків було готових вирушити до Тіентсіну, коли сего загадає російський посол в Пекіні. До Лондона телеграфовано в формі поголоски, що коло Пельтаїбо висіло 4000 російських вояків, аби вирушити на Пекін.

Стан полуднево-африканької війни ослоняє таємничу мраку непевности. Борби мовби зникли з лица землі. Англійські генерали розбігли ся зі своїми відділами по всіх напрямках, та нїгде не можуть придобати більшу скількість Боєрів. Або прибувши, застануть вже опущену оселю, або дивлять ся лише на слїди знищеня доконалого Боєрами.

В хвили, коли головна англійска квартира знаходиться в Преторії, явив ся за плечима Робертса відділ Боєрів, зложеної в силі 2.000 людий з 6 арматами і знищив телеграфічну лі-

вію під Родивалем в віддаленю о кільканацяти англійських миль від Кронштаду. Боери мали також знищити залізницю між станицями Амеріка а Родевалем. В той спосіб головні англійські сили стратили одинокі залізничне сполученє з Оранією, зглядно з єї столицею Блумфонтемом. Генерал Метуен також бив ся з Боерами на полудне від Гайльброну в північній Оранії, лиш не знати з яким щастєм. Генерал Келі-Кені довіс, що Метуен покинув Ліндлей (коло Кронштаду) 5. с. м., лишивши там полковника Пагета, аби держав місто. Полковник Крос рушив наперед против передніх сторожей Боерів. На північ від Кронштату полученє перерване. Полуднево-західний округ забезпечений. В однім полку, котрий оноді бив ся з Боерами, більша часть воєків є тяжко ранена; з одного баталіону утїкло шість воєків. Оноді довїс Булер, що Боери покидають знаменито укріплені становиска в північній Наталю і він заняв позицію, котра унеможливить Боерам удержанє проходів до Оранії. Се, що Боери цофнули ся на захід до Оранії, а не на північ до Трансвалю доказує, що они не утїкають перед Булером, але мають якийсь важкий стратегічний плян в Оранії.

Однак найважкішим є питанє, чи Англичанам удасть ся відтяти Боерів від Ліденбургга, з наслідних вісток можна лише сконстатувати, що Англичани загрожують відворот Боерам з двох сторін: прямо від заходу з Преторії і від полудня з Кронштаду. Генерал Кюке вирушив з Кронштаду в сій цілі. Однак найправдоподобійше сей маневр не удасть ся, бо як ми вже донесли, Боери є також чинні на заді англійської армії. Келі-Кені телеграфує з Бленфонтема, що англійські війська дійшли вже до Геніпруйт, де звели побідну битву з Боерами. Генерал Булер доносить з фарми Овтерха, що его табір знаходиться в віддаленю 4 миль від Фолькеруст. Боери опустели вчєра Лянсгек, яке обсадила дивізія Клярго. Дальша реляція Келі-Кені-ого гласить, що від дня 7. с. м. не одержав жадної вісти про Метуена, який дня 6. с. м. звів борбу поблизько Вехтон. Президент Штайн знаходиться в місцевості на схід від Лінлея. Переведених до Вреде англійських полонників трактуєть Боери добре.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Юстина муч.; рим.-кат. *Боже Тїло.* В пятницю гр.-кат. Никифора муч.; рим.-кат. Віта і Модеста.

— **Видїл «Селяньської Ради»** в Бережанах устроєє селяньське віче в Ценеві (коло Козової) дня 15. червня о 10. год. перед полуднем під голим небом на подвірї приходскім. Реферати будуть такі: I. О охороні власности пільної, Симеон Савчук. II. О монополю горівчанім, о Ленкий. III. О нашім шкільництві, о Любинецький. IV. О правах горожанських, п. Старух. Перед вічем відправить ся богослуженє в місцевій церкві. На случай непогоди відбуде ся віче в парохіяльнім помешканю.

— **Покривджений.** «Kurjer stanislawowsk-ий» оповідає таку подію: Дня 1. червня с. р. виїхав поїзд новим вузкаторовим шляхом для проби з Надвірної до Пасічної. В поїзді находив ся завідатель державних лісів та домен і два інженери, що займали ся постройкою залізницї. Гриць Максимко, господар з Пасічної, через котрого ґрунт переходила залізниця, чуючи ся покривдженим при викупї ґрунту, покладав на шини каміня, цїсипав землею і зі спокоєм приглядав ся, як поїзд наближав ся до сєго місця. На щастє хтось повідомив їдучих в саму пору, так що машинїст зміг ще здержути поїзд саме перед місцем нехибної катастрофи. Заряд лісів поробив безприволочно судові кроки, щоби покарати злочинця.

— **Убийство в Хойничах.** В виду неумовкаючого заколоту між населенєм в Хойничах і околиці, власти докладають всяких старань, щоби вислідити убійників Вінтера. Міністер внутрішних справ Райнбаден завизвав до себе кримінального інспектора Бравна і приказав єму зложити подрібне справозданє з веденого доси слїдства в справі хойницького злочину. Бравн не поверне вже до Хойниць, однак приїде вдрже комісар Вен. — Проти Гофмана, як запевнює «Kölniter Tageblatt» зараджено вступні дождження під закидом убийства, а на підставі достовірних подій і зізнань стверджує, що Гофман є невинний. — З Камєня доносять, що тамошний купець, жид Розенталь, відобрав собі жите. На Розенталь падало підозрінє участи в злочині, а его служниця заявила під присягою, що чула, як Розенталь говорив до жени: Відберу собі жите, бо не маю спокою з причини хойницького злочину. —

Якийсь пастор оголосив вітвертий лист, в яким висказує здогад, що Вінтер звів одну або більше жидівчочок і за се засудив его тайний жидійський трибунал на кару смерти. Часопись «Германія», що подає сю вість, заявила, що з нею не солідаризує ся, хотїй може в сїм бути дещо імовірного. В однім годять ся всі німецькі часописи, яких хойницка подія обходить, а сїм є: невідповідна обсада місць кримінальних комісарів в цілях Прусах. Köln. Ztg. пише про се так: На кримінальних комісарів бере ся виключно офіцїрів, коли противно треба би брати лишень людей, що надають ся на сей уряд; в виду сего не можна дивувати ся, що в так малім містечку, як Хойницї, не можна було до сеї пори відшукати убійників Вінтера. Опісля Köln. Ztg. остро критикує відносини в кримінальних урядах і в бюрократії прускій та домагає ся під тим зглядом радикальної направи. Заповідає також, що в сій справі будуть вести ся дискусїї в соїмі, бо національні ліберали скористають з нагоди, щоби приневолити правительство до переведеня реформи.

— **Рішенє синода про Л. Н. Толстого.** Циркулярно, конфіденціонально. Указ Ёго Імператорскоґо Величества. Самодержця Всеросійскоґо, із Владимирскої Духовної Консисторії. Після указу Ёго Імператорскоґо Величества, Володимирска Духовна Консисторія прихилила ся до письма Головного члена Сьвятїшого Синода Иоаннікія, київского митрополита, до Ёго Високопреосвященства, в яким заявлено, що гр. Лев Толстой в своїх письмах, в котрих він висказує свої релігійні погляди, яєно показав себе ворогом Православної Христової Церкви. Одного Бога в трєх особах він не признає, другу особу Сьвятої Тройці — Сина Божого — він називає простим чоловіком, сьвятотатско відносить ся до тайни воплоченя Бога-Слова, перекручує освячений текст Евангелія, Сьвяту Церков називає людскою постановою, церковної єрархії не признає і глумить ся зі Сьвятих Тайн і обрядів Сьвятої Православної Церкви. Таких людей Православна Церков торжественно, в присутности всіх своїх дїтїй, в недїлю Православа, оголошує неприналежними до церковної громади. В виду сего відправленє панахиди або заупокойної Служби Божої за гр. Льва Толстого, на случай его смерти без покаяннє і примиреннє з Церквою, без сумніву осквернить совість вірних дїтїй Сьвятої Церкви і викличе соблазн, а сему належить вперед зарадити. В виду сего Сьвятїший Синод рішив заказати відправляти поминки, панахиди і заупокойної літургїї за гр. Льва Толстого на случай его смерти, без розкаяннє. Поручити: про зміст письма повідомити благочинних, котрі мають про се донести підвадному духовенству. — В цвітїни дня 5. 1900 р. Член консисторії протврей В. Косаткин; секретар Гроздов; столоначальник Іван Чистяков. — Отте дословно акт, яким Синод викляв старенького Льва Толстого, речника заповіту «не противитись силою лихому».

— **Жертви Монте Карльо.** Дім гри в Монте Карльо поглочував доси поодинокі жертви, що страли там на гри своє майно. Нинї падуць вже жертвою сего нажерливого смока цілі родини. От, недавно, як доносять з Ніцци, гр. Рабелеші Гарбає з Білгорода разом з жєною і донькою кинув ся до моря з високої скали, щоби там найти спокій совісти по утраті в Монте Карльо 400.000 франків, які становили майно сеї родини.

— **Катастрофа з трамваєм.** Сими днями в Будапешті надїшов з міста віз трамваєвий на кінцеву єрацію Ачвінк-І, де дожидали вже его товни людей, вертаючих з прогульки до міста. Що дорога з тої стації до слїдуючої стації «Красна Елена» дуже стрімка, то вози, що їздять сею дорогою, гамують ся на обї гальми. В виду того кондуктор і візник хотїли саме позакладати гальми, але публіка так стала тиснути ся до воза, що просто їх не допустила, і тоді хтось, чи случайно, чи з несьвідомости і легкодушности відсунув цїлком задню гальму; а тимчасом у возі сидїло вже яких 60 осіб. Нараз в наслідок отвореня гальми, покотив ся віз з шаленою скоростію по шинах в долину, а коли прибіг на закрут, вискочив з шин і перевернувся на правий бїк. Коли виразно двері і вибито горішне вікно, почали пасажири самі як шалені вискакувати з воза. Нещастє хтїло, що трєх з них погигло на місци, а один тяжко покалічений, коли винесено его з воза, юмер по короткій хвилі. Крім того ще шість осіб тяжко поранені.

— **Куренє тютюну** датує ся від відкритя Америки. Іспанський сьвященник о. Роман Пана, що їздив з Колумбом, побачив на острові Ст. Домінґо, як Індіани скручували листи якогось зїлля, брали їх в рот, закурювали робили дим (табако), котрий роздмухували докола себе і тим відганяли від себе дуже недобрих комарів, москвітів. Іспанці незадовго потім стали садити тютюн на Ст. Домінґо. Але до Європи заїшов тютюн аж 1560 р.; его дїстав був французький посол Жан Ніко (Nicot, длятого лат. назва Herba Nicotiana — зїлля Нікота) в Лісбоні від якогось купця і розмножив у себе та нібито вилїчив тим

зїлем рака в носі у якогось пазя на королївськїм дворі. Від сего часу пішов звичай курєня тютюну в Іспанії, а відтак розїшов ся по цїлій Європі, мимо того, що папа Урбан VIII. кинув був в 1624 р. клятву на всіх тих, що курили тютюн і нюхали табаку, та мимо того, що в Росії в 1634 р. впривали ніс тому, хто курив, і заживав табаку. В Росії ще й до нинї уважає ся тютюн за чортове зїлля і московским старовірам не вільно его уживати.

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних оповіщує:**

Обмеженя в приймаю, заладованю і виладованю товарів. — По причині надзвичайно сильного руху товарового уводить ся, на підставі телеграфічного розпорядженя ц. к. міністерства залізниць, з днем 10. червня с. р. обмеженя залоданя в §. 56 уст. 1 і 2 і в §. 69 уст. 7 регуляміну руху на всіх в Галичині і Буковині лежачих шляхах ц. к. австр. залізниць приватних, на котрих ц. к. залізниця держ. провадить рух, а іменно: Посилки і товари буде приймаєть ся тільки тоді, наколи надавець виразно заявить, що наданий товар може бути зложенїй на разі на склад аж до можливої висилки. Товари буде приймаєть ся лиш о стїлько, о скїлько помістїтись можуть в залізничних складах. Час заладованя і виладованя обмежає ся для товарів, котрі самі сторони мають заладовати і виладувати, до 6 годин денних. Денні години числять ся від 8. рано до 6. вечером. Наколи би в повиспїм рєчницї згаданих товарів не заладовано, або не виладовано, учинить се заряд залізничній на кошт інтересованих сторін.

— **Дрібні вісти.** В Бобовій повісив ся в селяньскій стодолі 22-лїтний снє поміщика, Лємля Гофштєдтера. Дєнат не мав пейсв і тому бояв ся, що его осьвідчин не прийме одна жидівчочка, і згрижечий відобрав собі жите. — Підчас вибору вїїта в селі Барош, коло Темешвару на Угорщині, зняла ся кровава бїйка, в якій один селянин згинув на місци, а 16 потерпіло тяжкі рани. — Трибунал присяжних судїїв в Коломиї засудив на кару смерти Ілька Галицького, котрий перед кільканайцятьма роками убив скритоубїйчим єносом Семена Думальского в Августдорфі коло Святина. — В Хойничах згорїла оноді бїжниця. Огонь мабуць підложено. При сїм прийшло до заворушеня населєня. До міста спроваджено відділ війська і оголошено стан облоги.

Телеграми.

Відень, 13. червня. Цїсар удає ся дня 19. с. м. на перегляд війська до Бруку і верне слїдуючого дня до Відня.

Відень, 13. червня. Fremdenblatt заперечує, на підставі одержаного уповажненя, що в критичнім дни 8. с. м. жадних переговорів не було, а рада міністрів зібрала ся всего раз тільки о год, 10. вечером.

Відень, 13. червня. Вчєра відбуло ся уконститвованє скликаної міністерством торговлі комісії для ухилєня нещасливих припадків. Провідником комісії вибрано посла Клінка, а проф. Грєбера заступником найвищої санітарної ради.

Берлин, 13. червня. Парлямент прийняв в третім читаню і поіменнім голосованю фльотвий закон 201 голосами против 103.

Париж, 13. червня. Осїбна комісія буде радити над правительственным предложєнем щодо амнєстїї. Пять членів комісії годять ся з предложєним законом, шість ватомість жадає розширеня амнєстїї також на засудженних державним трибуналом.

Капштат, 13. червня. Лїорд Робертс доносить, що 15 англійських офіцїрів і 3500 воєків, яких в Преторії держано в неволі, тепер випущєно на волю. 900 полонників Боери перетранспортовали до пньших місць, а 200 находить ся в шпиталях.

Мазєрн, 13. червня. Один з дезертирів доносить, що в окозї Бєтбеко находить ся 7000 узброєних Боерів. В послїдній битві коло Ройкранц, командант Олівїє пожив смерти, а командант Дєвіліє смертельно ранений. Нинї піддало ся 1500 Боерів генералови Брабантові.

Льондон, 13. червня. Урядово доносять під датою 7. с. м., що коло Родеваль відбула ся битва, в якій Англичани полишили 17 трупів та 76 ранєних на бєзвїщї. Решта баталіону дістала ся до неволі.

Льондон, 13. червня. Бюро Райтера доносить з Вєстердорп, що до тепер 250 Боерів зложило оружє. Табор в Клярдорп опускає щораз більше оборонцїв, так що леда день можна надїяти ся здачі.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1-53	6:25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	2-08	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	6:46	з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		6:43		" " " " дв. Підзамче
	7:45	з	Янова		6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8-30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00		" " " " на дв. головний	2-55	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия		9:15	до	Янова
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої		9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:42	"	" " " " дв. гол.
	11:45	з	Ядослава і Любачова	2-55	9:55	до	Чернівців, Станиславова
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10-20	10:20	до	Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	12:55	з	Янова		1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята
	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2-20	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
2-35	5:40		" " " " на дв. голов.		3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.
	5:45	з	Кракова		3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова
1-45	5:55	з	Чернівців, Іцкан	Ніч			
	6:00	з	Сокаля, Белзця і Любачова		6:10	до	Станиславова
					6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно
Ніч					6:30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	12-40	6:50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		7:10	до	Тернополя дворець головний
	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		7:33	"	" " " " дворець Підзамче
	9:23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		7:25	до	Сокаля і Рави рускої
8-40	9:45	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
2-31	10:00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор		9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
12-20	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова	2-51	10:40	до	Чернівців і Іцкан
	10:12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		10:50	до	Кракова, Відня, Варшави
	10:30		" " " " на дв. голов.		11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов.
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		11:25	"	" " " " дв. Підз.
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче		4:15	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	3:35		" " " " на дворець головний		4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.

ЗАМІТКА: Гола нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
порукає:

дахівки подвійні вальцовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.
Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

17—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першіх місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полієу житеву; обезпечитись можна через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впроев. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	"	—	"	
" спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	—	"	
" емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає **Банк красвий і Каса ошадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Терребовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі. Зголошена о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністеръ“ виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голендера

у ЛЬВОВІ, при улици СІКСТУСЬКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границею в язичі рускім, польскім, німециім, французскім і т. д. по оригінальних цінах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчисляючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.